

Kotek: Město je organismus, který se mění v čase

David Kotek patří mezi přední české architekty. Projektstudio, kde působí, má za sebou řadu úspěšných a ceněných projektů, a to včetně těch, které se nacházejí v městském obvodu Moravská Ostrava a Přívoz (například rekonstrukce přednádražního prostoru u hlavního nádraží v Ostravě-Přívoze). V následujícím rozhovoru se David Kotek svým architektonickým zrakem zamýšlí nad situací v centru Ostravy.

Proč podle vás není centrum města dlouhá desetiletí po válce a 25 let od listopadu 1989 z architektonického hlediska fungujícím organismem?

Tento problém se nedá shrnout do jedné věty. Je velmi důležité si říct, co je ono centrum. Je to ten plácek se starou radnicí, nebo je to větší územní celek? Podle mne je to plocha od Frýdlantských mostů mezi ulicemi Frýdeckou a Místeckou. Místo mezi dvěma „pekelnými“ ulicemi, které odřízly „ty na kopci ze Slezské“ společně s „těmi z těch bytů na Fifejdách“ od centra. Krom toho se jedná o urbanisticky-sociologicko-ekonomický problém, na kterém se „úspěšně pracovalo“ 200 let, a proto se nedá tak lehce odstranit.

Nicméně nějaký názor na danou situaci jistě máte...

Nedávno jsem byl na diskuzi o smršťování Ostravy v klubu Fiducia, kde zazněly velmi zajímavé poznatky. Vylidňování měst a nejen Ostravy je fenoménem celé Evropy. Mohou za to tři fakta. Rodí se méně lidí, lidé mají přirozenou tendenci se stěhovat z města pryč a v Ostravě je méně práce, protože industriální potenciál města se zdá být vyčerpán. Podle mne centrum nemá lidi a dlouho je mít nebude. Lidi z Poruby i z Ostravy-Jihu nemají důvod do centra jezdit.

Ačkoliv centrum funkční není, stále zde existuje mnoho nezastavěných proluk na atraktivnějších místech, a také velké množství nevyužívaných (v minulosti reprezentativních) objektů. Proč tomu podle vás tak je?

Není chuť, energie, poptávka? Nikdo nebude teď investovat do centra, které je mrtvé? Je vysoká cena za pozemek? Jsou vytvořeny podmínky ze strany města (obvodu), aby přilákaly investory? – Na tyto otázky není snadná odpověď.

Ale, chystaly dvě velké investice do centra města: Nová Karolina a Ostravica-Textilia. První investice byla realizována, ta druhá byla zamítnuta obvodem. Díky první je kus města, za které se já osobně nestydím. V okolí druhé investice se raději ani nezdržuji.

Nová Karolina prý vylidnila centrum centra a je špatná. Já tvrdím, že jen urychlila stav, který nebyl nikdy pořádně řešen, a že máme jedno z nejlepších nákupních center v Evropě. A navštěvuje ho spousta lidí. Z Textilie je ruina a těžko ji někdo opraví.

Tedy k dotazu: stojí vůbec centrum a lidé, kteří v něm žijí, o investice? Co když někdo něco postaví, třeba u jatek, a pak dostane políček, že opět vylidnil centrum?

Existují nápady, jak tento stav v dohledné době změnit?

Město je organismus, který se mění v čase. V dlouhém čase! Když si vezmete, že náměstí bylo vyměřeno lokátorem někdy před 500 lety a teprve dnes doceňujeme jeho velikost. Musíme být trpěliví. Máme problém s vylidňováním, které bude chvíli trvat, ale jsme schopni to vhodnou pobídkou změnit. Hlavní je, aby se s pobídkami začalo!

Tento stav se změní podobně jako fenomén Stodolní. Jedná se o ekonomický urbanismus. Ceny v centru padnou. Pak přijde někdo, pro koho bude nájem v Karolině vysoký a půjde o krok vedle. Pak přijde další a další. Tak, jako se to stalo na Stodolní ulici.

Která místa a plochy v centru města byste zastavoval ? Jak si představujete využití prázdných objektů?

Určitě bych zastavěl proluku na místě květinové síně, okamžitě! A pak zásadní plochu, která dělá ostudu, což je parkoviště u ulice Dlouhé naproti Divadlu loutek. Vezměte si, že uděláte z náměstí tímto směrem deset kroků a pokud nevíte, kde jste, máte pocit, že jste na PERIFERII města. Pak bych se přimluvil za objekt jatek. Je to něco, co nemá v Evropě obdoby.

Z Textilie si dovedu představit vědeckou knihovnu. Z jedné strany objekt České spořitelny propojený s novostavbou na Benešově náměstí semknutý k Textilii. Této situaci by nahrálo, že na místě bývalého objektu hotelu Palace mají být studentské koleje. A nezapomeňme na důležitou věc, a to je posílit vazby! Městská hromadná doprava musí vést přes centrum.

Co podle vás centru Ostravy z architektonického hlediska nejvíce schází?

Architektonické soutěže a jejich realizace. (red)